

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ “ ครั้งนี้ เป็นการวิจัย เพื่อการพัฒนา สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู และนักเรียนเกี่ยวกับระบบ โปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์
- 1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และนักเรียนเกี่ยวกับระบบ โปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์
- 1.3 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการแก้ไขการใช้ระบบ โปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชากรที่เป็นครู และนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ จำนวน 3,155 คน เป็นครู 157 คน และเป็นนักเรียน 2,998 คน ที่ใช้บริการด้านสารสนเทศห้องสมุดด้วยระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ ในปีการศึกษา 2545 โดยแยกออกเป็นครู จำนวน 108 คน และนักเรียน จำนวน 341 คน ทั้งหมดจำนวน 449 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 440 คน คิดเป็นร้อยละ 97.99

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

3.1 ระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์

3.2 แบบสอบถามเพื่อใช้ประเมินความคิดเห็นของครู และนักเรียนในการใช้ระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC ในการให้บริการการสืบค้นข้อมูล โดยจัดทำเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด โดยจัดทำแบบสอบถาม 2 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับครู และนักเรียน เป็นแบบสอบถามที่แสดงความคิดเห็นในการหาประสิทธิภาพของการให้บริการสืบค้นข้อมูลของผู้ใช้บริการ คือ การใช้ทางเลือกโดยค้นหาด้วยผู้แต่ง / นามปากกา ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง และการใช้บริการสอบถามเพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการใช้งานต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for windows ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณโดยใช้ค่าร้อยละ

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และนักเรียนเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ ใช้สถิติ t-test

4.4 ปัญหา และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาโปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ โดยใช้การนับจำนวน และจัดลำดับ

5. สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ แบ่งได้เป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สรุปข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของครู ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เคยเข้าใช้บริการสืบค้นข้อมูลสารนิเทศของห้องสมุดโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ สัปดาห์ละ 3 - 5 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการสืบค้นข้อมูลสารนิเทศ เพื่อทางด้านการศึกษาศูนย์ข้อมูลแบบสอบถามของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงทั้งหมด เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย เคยเข้าใช้บริการสืบค้นข้อมูลสารนิเทศของห้องสมุดโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ สัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการสืบค้นข้อมูลสารนิเทศ เพื่อทางด้านการศึกษา

ส่วนที่ 2 สรุปข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามของครู และนักเรียนที่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครูเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=3.60$) ทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการค้นหาด้วยชื่อผู้แต่ง / นามปากกา ($\bar{x}=3.74$) รองลงมา ด้านการค้นหาด้วยชื่อเรื่อง ($\bar{x}=3.63$) รองลงมาด้านการใช้บริการสอบถาม ($\bar{x}=3.61$) และด้านการค้นหาด้วยหัวเรื่อง ($\bar{x}=3.59$) ตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=3.63$) ทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการค้นหาด้วยชื่อเรื่อง ($\bar{x}=3.77$) รองลงมาด้านการค้นหาด้วยหัวเรื่อง ($\bar{x}=3.72$) รองลงมาด้านการใช้บริการสอบถาม ($\bar{x}=3.66$) และด้านการค้นหาด้วยชื่อผู้แต่ง / นามปากกา ($\bar{x}=3.61$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 สรุปข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุดKELC ของ โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ พบว่า ทุกด้าน คือ ด้านการค้นหาด้วยชื่อผู้แต่ง / นามปากกา ด้านการค้นหาด้วยชื่อเรื่อง ด้านการค้นหาด้วยหัวเรื่อง และด้านการใช้บริการสอบถาม ไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 4 สรุปข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการบริหารงาน ห้องสมุด และระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์

ปัญหาในส่วนของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานห้องสมุดและระบบโปรแกรม ห้องสมุด KELC พบว่า

ครู มีปัญหาในการใช้บริการของห้องสมุดและเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC สูงสุด 3 ลำดับ คือ ด้านจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อการให้บริการ จำนวน 74 คน เป็น ลำดับที่ 1 ในด้านจำนวนการยืมวัสดุสารนิเทศน้อยเกินไปจำนวน 70 คน เป็นลำดับที่ 2 และในด้าน ประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ต่ำ จำนวน 68 คน เป็นลำดับที่ 3

นักเรียน มีปัญหาในการใช้บริการของห้องสมุด และเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC สูงสุด 3 ลำดับคือด้านจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอต่อการให้บริการ จำนวน 274 คน เป็น ลำดับที่ 1 ในด้านประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ต่ำ จำนวน 260 คน เป็นลำดับที่ 2 และใน ด้านจำนวนการยืมหนังสือน้อยเกินไปจำนวน 198 คน เป็นลำดับที่ 3

ข้อเสนอแนะของครู และนักเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานห้องสมุด และระบบโปรแกรม ห้องสมุด KELC โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์

ข้อเสนอแนะของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานห้องสมุดและระบบโปรแกรม ห้องสมุด KELC พบว่า

ครู มีข้อเสนอแนะในการใช้บริการของห้องสมุด และเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC สูงสุด 3 ลำดับ คือ ควรเพิ่มจำนวนการยืมหนังสือ จำนวน 79 คน เป็นลำดับที่ 1 ควรเพิ่ม ระยะเวลาการยืมหนังสือจำนวน 70 คน เป็นลำดับที่ 2 และควรเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจำนวน 66 คน เป็นลำดับที่ 3

นักเรียน มีข้อเสนอแนะในการใช้บริการของห้องสมุด และเกี่ยวกับระบบโปรแกรม ห้องสมุด KELC สูงสุด 3 ลำดับ คือ ควรเพิ่มจำนวนการยืมหนังสือ จำนวน 249 คน เป็นลำดับที่ 1 ควรเพิ่มระยะเวลาการยืมหนังสือจำนวน 222 คน เป็นลำดับที่ 2 และควรเพิ่มประสิทธิภาพของ เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 204 คน เป็นลำดับที่ 3

6. อภิปรายผล

จากการวิจัย สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ พบว่า ครู และนักเรียนโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC โดยภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมากทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้ใช้บริการที่สืบค้นหาข้อมูลสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์มีความสะดวกรวดเร็วกว่าการสืบค้นด้วยมือจากตู้บัตรรายการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการสืบค้นหาข้อมูลด้วยระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC คือขั้นตอนระบบโปรแกรมห้องสมุดในการค้นหาไม่ซับซ้อน ได้ข้อมูลในการสืบค้นหาตรงตามที่ต้องการ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนของครูและนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูศรี วังसानุวัตร และสมศักดิ์ คงแสง (2539 : บทคัดย่อ) พบว่า ศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการค้นคืนสารสนเทศจากฐานข้อมูลสิ่งพิมพ์ที่สร้างขึ้นเองในหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีรสุนทร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากโปรแกรม CDS/ISIS Version 2.3 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะค้นหาข้อมูลด้วยชื่อเรื่อง รองลงมาค้นหาด้วยหัวเรื่อง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ ลินพิศาล และจารุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้ชื่อเรื่องในการสืบค้นหาข้อมูลมาก รองลงมาคือ ค้นหาข้อมูลด้วยหัวเรื่อง

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ ผลการทดลองตามสมมติฐาน พบว่า ความคิดเห็นของครู และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบโปรแกรมห้องสมุดKELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ โดยภาพรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิฑู โคว์คชาภรณ์ (2543 :บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความคาดหวังต่อการบริการสารสนเทศของอาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อการใช้บริการไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่เหมือนกันเกี่ยวกับการสืบค้นหาข้อมูลในระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC จึงไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน

ปัญหา และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการบริหารงานห้องสมุด และระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์

จากการวิจัย พบว่า ครู และนักเรียนมีปัญหาและข้อเสนอแนะ คือ ต้องการให้ห้องสมุดเพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ให้มากกว่าเดิม โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ที่บริการทางการสืบค้นหาข้อมูล ในปัจจุบันมีไม่เพียงพอต่อการให้บริการ หรือที่มีอยู่ในห้องสมุด เครื่องคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพต่ำ การสืบค้นข้อมูลสารสนเทศต้องใช้เวลาในการสืบค้นหาข้อมูลมากในแต่ละครั้ง จึงไม่ทันกับเวลาที่กำหนดให้กับผู้ใช้บริการที่มีจำนวนมาก ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ ลินพิศาล และจรรุพร พงศ์ศรีวัฒน์ (2536 : บทคัดย่อ) พบว่า จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ควรจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น หรือ นำฐานข้อมูลระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC ในส่วนการสืบค้นหาข้อมูลเชื่อมต่อกับระบบแลนของโรงเรียน ครู และนักเรียนสามารถสืบค้นหาข้อมูลในจุดต่าง ๆ ของโรงเรียนที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องพักรูของกลุ่มสาระต่างๆ ส่วนปัญหา และข้อเสนอแนะด้านการแนะนำหนังสือใหม่ประจำสัปดาห์ หรือประจำเดือน โดยมีการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ เช่น การแนะนำวัสดุสารสนเทศในรูปแบบของบรรณนิทัศน์ การจัดมุมหนังสือใหม่ และการทำบรรณานุกรมหนังสือใหม่ และการแนะนำหนังสือใหม่โดยเสียงตามสาย ข้อเสนอแนะในการพัฒนาของผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีเจ้าหน้าที่ หรือผู้ช่วยบรรณารักษ์ดูแลดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด เพราะบางครั้งการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดไม่ดีพอ ส่วนปัญหาด้านการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างโรงเรียนอื่นๆ พบว่า ผู้ใช้บริการต้องการข้อมูลที่มีมากกว่าเดิม ข้อเสนอแนะในการพัฒนา ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรมีการรวมกลุ่มโรงเรียนที่ใช้ระบบโปรแกรมห้องสมุด KELC แล้วเชื่อมโยงเครือข่ายร่วมกัน สามารถสืบค้นฐานข้อมูลร่วมกันได้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการ ปัญหาที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าปัญหาในข้ออื่นๆ ก็คือ การให้เพิ่มเมนูในการช่วยค้นหาให้มากขึ้น เป็นการเพิ่มเมนูการจองหนังสือ เมนูค้างส่งหนังสือ เมนูในการตอบคำถาม และช่วยในการค้นคว้า ระหว่าง ผู้ใช้บริการ และบรรณารักษ์ หรือเมนูในการบอกแหล่งค้นคว้าในหน่วยงานอื่น ๆ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาของผู้วิจัย มีความเห็นว่า ให้บรรณารักษ์เปิดห้องสนทนาหรือห้องคำถามเพื่อช่วยในการค้นคว้า และสามารถบอกแหล่งค้นคว้าให้กับผู้ใช้ เช่นบอกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการให้มากหรือใกล้เคียงเท่าที่จะทำได้ ปัญหาที่พบมากในการวิจัยครั้งนี้ คือ การให้ห้องสมุดเพิ่มจำนวนการยืมหนังสือให้มากกว่าเดิม ผู้ใช้มีความต้องการให้ห้องสมุดเพิ่มจำนวนการยืมหนังสือให้มากขึ้น ข้อเสนอแนะในการพัฒนา คือ ให้บรรณารักษ์ควรมีการสำรวจความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อนำผลสำรวจมาปรับปรุงในการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ห้องสมุด โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน และกำหนดนโยบาย เป้าหมายการทำวิสัยทัศน์ห้องสมุด
2. นำผลการวิจัยไปพัฒนาระบบฐานข้อมูลโปรแกรมห้องสมุด KELC ของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์
3. ควรมีการสำรวจความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุด อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อนำผลสำรวจมาปรับปรุงในงานห้องสมุดของโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบบทบาทการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ ตามความคาดหวังของครูกับบทบาทการบริหารงานห้องสมุดที่ปฏิบัติจริง
3. ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองที่จะช่วยในการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ เพื่อสนองความต้องการของครู นักเรียน และผู้ปกครอง